

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

ชื่อหลักสูตร การทำโลชั่นสมุนไพร
จำนวน ๓ ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองให้มีการฝึกอบรมอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill เพิ่มสมรรถะ (Upskill) หรือทบทวนทักษะ (Reskill) ให้แก่ประชาชน อาชีวอาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขาย อาชีพบริการชุมชน อาชีพหัตถกรรม อาชีพอุตสาหกรรม เพื่อเป็นเครื่องมือในการยกระดับทักษะความรู้ ช่วยประชาชนลดรายจ่ายในครัวเรือน สามารถประกอบอาชีพหลักหรือเป็นอาชีพเสริมให้แก่ครอบครัวได้ และส่งเสริม สนับสนุน สร้างโอกาสให้เกิด Soft Power เพื่อเปิดโอกาสในการต่อยอดสร้างมูลค่า และสร้างรายได้ รวมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาต่อยอดศิลปวัฒนธรรม ภาษา และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ ด้านการท่องเที่ยว/งานเทศกาลประเพณีไทย ด้านดนตรีและศิลปะด้านวรรณกรรม/หนังสือ ด้านสินค้าและบริการ รวมทั้ง การใช้พื้นที่เป็นสถานที่เรียนรู้วัฒนธรรม ศิลปะ และประวัติศาสตร์ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ให้สามารถประกอบอาชีพ สร้างรายได้ที่มั่นคงและมั่นคง

การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองของ สกร.ระดับอำเภอ เพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าวจึงต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการปฏิบัติจริง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ในอาชีพโดยตรง ผู้สอนเป็นวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้ประกอบการในอาชีพนั้น ๆ ให้มีความสำคัญต่อการประเมินผลการจบหลักสูตรที่เน้นทักษะ ความสามารถ และการมีผลงาน ชิ้นงาน ที่ได้มาตรฐานออกสู่ตลาดได้การพัฒนาหลักสูตรอาชีพ จึงต้องปรับใหม่โดยการพัฒนาให้ครบวงจร ประกอบด้วย ช่องทางการประกอบอาชีพทักษะของอาชีพ การบริหารจัดการ และโครงการอาชีพพร้อมแหล่งเงินทุน และให้ผู้เรียนที่เรียนจบจากหลักสูตรอาชีพมีความมั่นใจว่าจะสามารถประกอบอาชีพสร้างรายได้ ได้อย่างแท้จริง จึงขอให้สถานศึกษาที่นำหลักสูตรที่ได้พัฒนาแล้วนั้น นำมาคัดเลือกให้เหมาะสมกับความต้องการของพื้นที่ และนำไปอนุมัติใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หลักสูตรการทำโลชั่นสมุนไพร	
ความเป็นมา	1
จุดประสงค์การเรียนรู้	2
กลุ่มเป้าหมาย	2
ระยะเวลา	2
เนื้อหาหลักสูตร	5
การจัดการเรียนรู้	5
สื่อการเรียนรู้	5
การวัดและประเมินผล	5
การจบหลักสูตร	5
เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร	6
การเทียบโอน	6
โครงสร้างหลักสูตรการทำโลชั่นสมุนไพร	5
แบบทดสอบก่อนเรียน/เฉลย	8
ใบความรู้	9

หลักสูตรการทำโลชั่นสมุนไพร จำนวน 3 ชั่วโมง กลุ่มวิชาความคิดสร้างสรรค์

ความเป็นมา

จากเรื่องเล่าและข้อมูลที่เก่าแก่ที่สุดของการใช้โลชั่นเกิดขึ้นเมื่อ 3000 ปีก่อนคริสตกาล จากชาวซูเมเรียน โบราณและชาวอียิปต์โบราณ แน่่อนว่าในตอนนั้น ทุกอย่างทำจากธรรมชาติ เช่น ไขมันสัตว์ น้ำมัน และน้ำผึ้ง ชาวซูเมเรียนใช้พืชสดและน้ำมันจากต้นไม้เป็นส่วนผสม ในขณะที่ชาวอียิปต์ใช้ส่วนผสม อย่าง น้ำมันมะพร้าว สมุนไพร และน้ำผึ้ง ผสมจนกลายเป็นเนื้อเดียวกันจากนั้นก็นำมาขโหมลงบนผิวในช่วงเวลานั้นการดูแลผิวและการปกป้องผิวเป็นสิ่งสำคัญสำหรับอารยธรรมต่าง ๆ เช่น ชาวอียิปต์โบราณที่อาศัยอยู่ในสภาพอากาศที่ร้อน แห้ง และลมแรง ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อสุขภาพผิว

สำหรับขวดโลชั่นที่เก่าแก่ที่สุดขวดหนึ่งเป็นของราชินีแห่งอียิปต์ Hatshepsut ซึ่งมีข่าวลือว่าพระนางทุกข์ใจจากสภาพผิวที่ผิดปกติ (โรคสะเก็ดเงิน) ส่วนผสมภายในขวดโลชั่นมีร่องรอยของน้ำมันลูกจันทน์เทศ น้ำมันปาล์ม ไขมัน และเบนโซไฟรอน (เบนโซไฟรอนเป็นหนึ่งในสารก่อมะเร็งที่อันตรายที่สุดในโลกและมีความเป็นพิษสูง) ด้วยเหตุนี้ระบบการดูแลผิวพรรณของ Queen Hatshepsut จึงเสียหายและอาจมีส่วนทำให้พระนางเสียชีวิตด้วย ชาวกรีกโบราณใช้น้ำมันมะกอก ซึ่งผสมกันและทาลงบนผิว นอกจากนี้ยังบดขยี้ส่วนผสมแล้วทาลงบนใบหน้าเพื่อช่วยให้ผิวของพวกเขาชุ่มชื้น

เมื่อเวลาผ่านไป วัฒนธรรมที่แตกต่างได้ทำให้ผู้คนนำสมุนไพรและกลิ่นหอมจากดอกไม้ ผลไม้ ผสมลงในโลชั่นและยาทาบำรุงผิว เพื่อให้เกิดกลิ่นหอม ตลอดจนเพิ่มความสามารถในการย้อมสีผิวให้สวยตามความนิยม

โลชั่นและครีมดูแลผิว ณ เวลานั้นจึงมักผลิตขึ้นในบ้านของผู้คนและเก็บไว้ในภาชนะที่ทำเอง อายุการเก็บรักษาจึงสั้นมากจนกระทั่งช่วงปลายศตวรรษที่ 19 มีการคิดค้นโลชั่นที่ผลิตในเชิงพาณิชย์สมัยใหม่ ซึ่งมีสารกันบูดเพื่อช่วยให้โลชั่นมีอายุการใช้งานยาวนานขึ้น ทำให้ตลอดช่วงต้นทศวรรษ 1900 แบรินด์ดัง ๆ อย่าง Estee Lauder และ Clinique เริ่มปรากฏต่อสาธารณชน และโฆษณาเกี่ยวกับการดูแลผิว รวมถึงการขายที่เข้าถึงผู้คนได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้โลชั่นจึงกลายเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญที่ผู้คนให้ความสนใจจนถึงโลกยุคปัจจุบัน ความแตกต่างที่สำคัญประการหนึ่งคือ ในชีวิตสมัยใหม่ การอาบน้ำร้อนเป็นประจำถือเป็นเรื่องปกติ แม่น้ำจะช่วยให้ร่างกายสะอาด แต่น้ำร้อนไม่ได้ช่วยให้ผิวเราชุ่มชื้นเลย เพราะน้ำร้อนเมื่อสัมผัสผิวแล้วจะดึงน้ำมันและความชื้นตามธรรมชาติออกจากผิว ผิวจึงค่อย ๆ แห้งลง นอกจากนี้มลภาวะในอากาศยังเป็นสาเหตุสำคัญของการทำลายผิวเราด้วย ไม่ต้องพูดถึงสารเคมีรุนแรงที่เราสัมผัสในชีวิตประจำวัน เช่น น้ำยาทำความสะอาดในครัวเรือน สเปรย์ และสารไล่แมลงที่มีโลชั่นดี ๆ จึงไม่เพียงแต่ให้ความชุ่มชื้นแก่ผิวเท่านั้น แต่ยังช่วยปกป้องผิวเราได้ แม้ว่ายุคนี้เราจะมาไกลจากการบดขยี้ส่วนผสมที่นำมาทาลงบนผิวหน้าแล้ว แต่ถ้าประวัติของโลชั่นได้สอนอะไรเรา สิ่งที่เราได้เห็นชัดเจนเลยคือ เราควรให้ความสำคัญกับผิวของเราอยู่เสมอ เพราะผิวมีบทบาทสำคัญต่อภาพลักษณ์โดยรวม การหาแบรนด์ผลิตภัณฑ์ดูแลผิวที่คุณไว้วางใจได้สักหนึ่งขวดจึงเป็นสิ่งที่ดีนั่นเอง

ศกร.ระดับตำบลบัวค้อ จึงได้จัดทำ หลักสูตรการทำสัผสมหึงโดยที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของประชาชนในเรื่องการทำโลชั่นสมุนไพรเพื่อการประกอบอาชีพและสร้างรายได้เสริม
2. เน้นการปฏิบัติให้เป็นผลงาน เพื่อสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
3. มุ่งให้ผู้เรียนประกอบอาชีพได้จริงหลังจบหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์และทักษะด้านการทำโลชั่นสมุนไพร
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพสร้างรายได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้พัฒนาตนเอง พัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่ไม่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ
3. ผู้ที่ต้องการทำเป็นอาชีพเสริม

ระยะเวลา	จำนวน	3	ชั่วโมง
	ภาคทฤษฎี	จำนวน	1 ชั่วโมง
	ภาคปฏิบัติ	จำนวน	2 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร
2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำโลชั่นสมุนไพร
3. ความเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพ
  - ความต้องการของลูกค้า
  - การจัดหาวัสดุอุปกรณ์
  - การเลือกทำเลที่ตั้ง
  - ผลตอบแทนที่ได้รับ
4. แหล่งเรียนรู้
5. ทิศทางการประกอบอาชีพ

2. ทักษะการ ประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร
  - 2.1 การเตรียมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ในการทำโลชั่นสมุนไพร
  - 2.2 สัดส่วนการผสมวัตถุดิบการทำโลชั่นสมุนไพร
  - 2.3 ขั้นตอนการทำโลชั่นสมุนไพร
  - 2.4 ระยะเวลาการทำโลชั่นสมุนไพร
3. การบริหารจัดการอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร
  - 3.1 การควบคุมคุณภาพและการลดต้นทุนการผลิตได้
  - 3.2 การจัดการการตลาดได้แก่การจัดทำฐานข้อมูลลูกค้า/คู่แข่งทางการตลาด
  - 3.3 การประชาสัมพันธ์
  - 3.4 การส่งเสริมการขายและการบริการและการขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์ได้
4. โครงการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร
  - 4.1 ความสำคัญ/ประโยชน์ของโครงการอาชีพ
  - 4.2 องค์ประกอบของโครงการอาชีพ
  - 4.3 การเขียนโครงการอาชีพ
  - 4.4 การประเมินการเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา
2. อบรมให้ความรู้
3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. เรียนรู้ด้วยตนเอง
5. ฝึกปฏิบัติจริง
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน

แหล่งเรียนรู้ที่ประกอบการเรียน

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้การทำโลชั่นสมุนไพร
2. สื่อบุคคล/ภูมิปัญญา/วิทยากร
3. แหล่งข้อมูลจาก Internet
4. ใบความรู้/ใบงาน
5. แหล่งเรียนรู้/สถานประกอบการ

การวัดผลประเมินผลการเรียน

1. การประเมินภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. ประเมินระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. มีผลผลิตที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิปัตร์
3. วุฒิปัตร์ ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรสามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

ลงชื่อ

ผู้เสนอหลักสูตร

(นางศิวพร คำมูลคร)

ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ

ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นางสาววรรณิษา เพ็ญศรี)

ครู

ลงชื่อ

ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นายสมพร หลงพิมาย)

ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอเมืองมหาสารคาม

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการทำโลชั่นสมุนไพร จำนวน 3 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	ช่องทางการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร	1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ และทักษะ 2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ 3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ 4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้พัฒนาตนเอง	1. ความสำคัญของ การประกอบอาชีพ 2. ความเป็นไปได้ ในการประกอบอาชีพ 3. ทิศทางการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร 4. การศึกษา แหล่งเรียนรู้ที่ เกี่ยวข้องกับการ ประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร	1. ให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน สถาน ประกอบการ 2. ให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือก ประกอบอาชีพโดยใช้กระบวนการคิดเป็นและมี ความเป็นไปได้ตาม ศักยภาพ 3. ด้านทรัพยากร ได้แก่ ศักยภาพด้าน ทรัพยากรธรรมชาติใน แต่ละพื้นที่ศักยภาพของ พื้นที่ตามลักษณะ ภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งศักยภาพของ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของพื้นที่	30	นาที
2	ทักษะการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร	1.เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และสามารถเตรียมอุปกรณ์การทำโลชั่นสมุนไพร 1.1 ขั้นตอนเตรียมอุปกรณ์การทำโลชั่นสมุนไพร 2. สามารถอธิบายและสาธิตการทำโลชั่นสมุนไพร	1.การเตรียมเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ 1.1 การเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ 1.2 การเลือกอุปกรณ์ 2.ขั้นตอนในการฝึกการทำ 2.1 การเตรียมวัตถุดิบ 3. การเรียงวัตถุดิบ	1.วิทยากรอธิบายความรู้การ เตรียมวัตถุดิบ วัสดุอุปกรณ์ในการทำ วิทยากรให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการ <u>ผู้เรียน</u> 1.1 ฝึกปฏิบัติ 1.2 จัดบันทึกผลการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้นำเสนอผลงาน 1.3 สรุปองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาต่อยอด		1

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร	1. สามารถบริหารจัดการอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพรซึ่งได้แก่การควบคุมคุณภาพและการลดต้นทุนการผลิตได้ 2. สามารถจัดการการตลาด ได้แก่ การจัดทำฐานข้อมูลลูกค้า/คู่แข่งทางการตลาด การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขายและการบริการ และการขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์ได้	1. การบริหารจัดการอาชีพ 1.1 การดูแลรักษาคุณภาพ 1.2 การลดต้นทุนในการผลิต 1.3 การเพิ่มมูลค่าสินค้าเช่นการแปรรูปการออกแบบการประยุกต์ใช้ 2. จัดการตลาด 2.1 ทำฐานข้อมูลลูกค้าที่ใช้บริการ/คู่แข่งทางการตลาด 2.2 ประชาสัมพันธ์ 2.3 ส่งเสริมการขายและการบริการ 2.4 การขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์	1. วิทยากรอธิบายและสาธิตเกี่ยวกับการทำโลชั่นสมุนไพรและอุปกรณ์ ต่างๆ 2. ผู้เรียนฝึกการทำโลชั่นสมุนไพร 3. วิทยากรประเมินผลการสานแปลจากผ้าและอุปกรณ์ต่างๆ		1
4	โครงการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร	1. บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้ 2. บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้ 3. บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้	1. ความสำคัญของโครงการอาชีพ 2. ประโยชน์ของโครงการอาชีพ 3. องค์ประกอบของโครงการอาชีพ 4. การเขียนโครงการอาชีพ 5. การประเมินการเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ	1. จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้	30 นาที	

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		4. อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 5. อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 6. เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้ 7. ตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพได้		2. จัดให้ผู้เรียนศึกษาระบุข้อมูลจากใบความรู้เรื่องตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมการจัดอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง 3. จัดให้ผู้เรียนปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ 4. กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ		
รวม					1	2
รวมทั้งสิ้น					3	

แบบทดสอบ ก่อน-หลังเรียน

1. การทำโลชั่นสมุนไพรควรเลือกสมุนไพรที่มีคุณสมบัติอย่างไร?
  - ก. สมุนไพรที่มีคุณสมบัติในการบำรุงผิว
  - ข. สมุนไพรที่มีกลิ่นหอมเท่านั้น
  - ค. สมุนไพรที่มีสีสดใส
  - ง. สมุนไพรที่มีรสขม
2. ส่วนผสมหลักที่ใช้ในการทำโลชั่นสมุนไพรคืออะไร?
  - ก. น้ำมันพืชและสารสกัดจากสมุนไพร
  - ข. น้ำและแอลกอฮอล์
  - ค. น้ำมันหอมระเหยและน้ำตาล
  - ง. วิตามินซีและน้ำมันมะพร้าว
3. ในการทำโลชั่นสมุนไพร ควรใช้สารกันบูดหรือไม่?
  - ก. ไม่จำเป็น เพราะโลชั่นสมุนไพรสามารถเก็บได้นาน
  - ข. ควรใช้สารกันบูดเพื่อป้องกันการเจริญเติบโตของเชื้อแบคทีเรีย
  - ค. ควรใช้สารกันบูดแค่ในกรณีที่โลชั่นสำหรับเด็ก
  - ง. ควรใช้สารกันบูดในทุกครั้งที่ทำ
4. การใช้โลชั่นสมุนไพรสำหรับผิวควรทำอย่างไร?
  - ก. ทาโลชั่นทุกวันเช้าและเย็น
  - ข. ทาโลชั่นเฉพาะในช่วงเย็น
  - ค. ทาโลชั่นเมื่อผิวแห้งเท่านั้น
  - ง. ทาโลชั่นเมื่อผิวมีแผลหรือรอยด่าง
5. ขั้นตอนแรกในการทำโลชั่นสมุนไพรคืออะไร?
  - ก. การผสมสารสกัดสมุนไพรและน้ำมันพืช
  - ข. การทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้
  - ค. การต้มสมุนไพรเพื่อสกัดสาร
  - ง. การตรวจสอบคุณสมบัติของสมุนไพร

เฉลย

- 1.ก
- 2.ก
- 3.ข
- 4.ก
- 5.ข

ใบความรู้เรื่องการทำโลชั่นสมุนไพร

การทำโลชั่นสมุนไพรเป็นการผสมผสานระหว่างความรู้ในด้านสมุนไพรและการใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติในการดูแลผิวพรรณ โดยโลชั่นสมุนไพรจะมีคุณสมบัติในการบำรุงผิวให้ชุ่มชื้น ลดการระคายเคืองและช่วยปกป้องผิวจากมลภาวะต่าง ๆ

ขั้นตอนการทำโลชั่นสมุนไพร

เตรียมส่วนผสม

- น้ำมันพืช เช่น น้ำมันมะพร้าว, น้ำมันอัลมอนต์, น้ำมันมะกอก เพื่อให้ความชุ่มชื้นแก่ผิว
- สารสกัดจากสมุนไพร เช่น ใบสะระแหน่, ว่านหางจระเข้, ดอกคาโมมายล์ หรือพืชสมุนไพรที่มีคุณสมบัติ

ในการบำรุงผิว

- น้ำหอม (หากต้องการ) เช่น น้ำมันหอมระเหยจากลาเวนเดอร์หรือยูคาลิปตัส
- สารกันบูด (เพื่อยืดอายุการใช้งาน) เช่น สารกันบูดจากธรรมชาติหรือสารกันบูดที่ปลอดภัย

การสกัดสมุนไพร

หากต้องการสารสกัดจากสมุนไพร เช่น ว่านหางจระเข้ หรือดอกคาโมมายล์ สามารถต้มสมุนไพรเพื่อสกัดสารสำคัญหรือใช้การสกัดด้วยน้ำมันพืชในการดึงสารอาหารออกจากสมุนไพร

การเตรียมน้ำมันและน้ำผสม

ผสม น้ำมันพืช กับ สารสกัดสมุนไพร ในอัตราส่วนที่เหมาะสม ซึ่งส่วนผสมนี้จะช่วยให้โลชั่นมีความชุ่มชื้นและบำรุงผิวได้ดีเยี่ยม น้ำหอม เพื่อเพิ่มกลิ่นหอมให้กับโลชั่น (หากต้องการ) ใช้เครื่องมือผสมอย่างดีเพื่อให้ส่วนผสมเข้ากันอย่างทั่วถึง

การผสม

นำส่วนผสมทั้งหมดที่เตรียมไว้มา ผสมให้เข้ากัน โดยใช้เครื่องผสมหรือการคนด้วยมือ หากต้องการให้โลชั่นมีความหนืดหรือครีมขึ้น สามารถเติม ขี้ผึ้ง (beeswax) เพื่อเพิ่มความหนืดได้

การบรรจุภัณฑ์

หลังจากผสมโลชั่นสมุนไพรเสร็จแล้ว ให้นำไปบรรจุในภาชนะที่สะอาด เช่น ขวดพลาสติกหรือกระปุกแก้ว ตรวจสอบให้แน่ใจว่าอุปกรณ์ทั้งหมดที่ใช้ทำโลชั่นสะอาดและไม่มีเชื้อโรค เพื่อป้องกันการปนเปื้อน

การเก็บรักษา

เก็บโลชั่นสมุนไพรในที่เย็นและแห้ง หลีกเลี่ยงการเก็บในที่ที่มีแสงแดดจัดหรือที่อุณหภูมิสูง ควรใช้โลชั่นในระยะเวลาที่ไม่เกิน 1-2 เดือน เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพที่ดีที่สุด

คุณสมบัติของสมุนไพรที่นิยมใช้ในโลชั่น

ว่านหางจระเข้: มีคุณสมบัติช่วยบรรเทาอาการอักเสบ ลดการระคายเคือง และเพิ่มความชุ่มชื้นให้ผิว

ดอกคาโมมายล์: ช่วยลดการอักเสบและอาการแพ้ ช่วยให้ผิวเนียนนุ่ม

สะระแหน่: ช่วยกระตุ้นการหมุนเวียนของเลือด และมีคุณสมบัติในการเยียวยาผิวที่ระคายเคือง

มะกรูด: ช่วยกระตุ้นผิวและทำให้ผิวกระจ่างใส

ดอกลาเวนเดอร์: มีคุณสมบัติช่วยลดความเครียดและบำรุงผิวให้ชุ่มชื้น

ประโยชน์ของการใช้โลชั่นสมุนไพร

- เพิ่มความชุ่มชื้น: โลชั่นสมุนไพรสามารถช่วยบำรุงผิวให้ชุ่มชื้น ทำให้ผิวไม่แห้งกร้าน
- ลดการระคายเคือง: ช่วยบรรเทาผิวที่มีอาการอักเสบหรือแพ้ง่าย
- มีคุณสมบัติในการฟื้นฟู: สมุนไพรบางชนิดช่วยฟื้นฟูผิวและลดริ้วรอย
- เป็นธรรมชาติและปลอดภัย: โลชั่นสมุนไพรที่ทำจากส่วนผสมธรรมชาติสามารถช่วยลดการเกิดอาการแพ้จากสารเคมี

ข้อควรระวัง

การทดสอบการแพ้: ก่อนการใช้โลชั่นสมุนไพรควรทดสอบกับผิวหนังบริเวณเล็ก ๆ เช่น ข้อมือหรือหลังใบหู เพื่อป้องกันการแพ้

การเลือกสมุนไพร: ควรเลือกสมุนไพรที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับผิวของคุณ เช่น ผิวแห้ง ผิวมัน หรือผิวแพ้ง่าย

การเก็บรักษา: หากไม่มีสารกันบูด ควรใช้โลชั่นให้หมดภายในเวลา 1-2 สัปดาห์

สรุป

การทำโลชั่นสมุนไพรเป็นการนำสมุนไพรจากธรรมชาติมาใช้ในการบำรุงผิวพรรณ โดยการผสมผสานสมุนไพรกับน้ำมันพืชหรือสารบำรุงอื่น ๆ เพื่อให้ได้โลชั่นที่มีประสิทธิภาพในการดูแลผิว โลชั่นสมุนไพรไม่เพียงแต่ให้ความชุ่มชื้นแก่ผิว แต่ยังสามารถช่วยบรรเทาอาการอักเสบและรักษาผิวจากการระคายเคืองได้อย่างดี

